

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese ódata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biserica si Scól'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	---	---

Responsabilitatea in viéti'a constitutională.

A inaintatu repede vremea, de cand in biserica si in scóla ne stapanimu noi pre noi. Si cu cât inaintéza acésta vreme, cu atât ni-se impune totu mai multu indetorierea, cá se-ne dàmu seama de ceea ce facem, si de ceea ce lucràm.

Sunt multe si mari interesele, cari sunt legate de sporulu, pre carele lu-facem, seau nu-lu facem prin viéti'a nóstra bisericésca.

Dintre aceste mari interese vomu amintí numai unulu, si anume: dupa modulu, cum ne scim chivernisí noi pre noi in biserica si in scóla, ne judeca lumea din afara capacítatea nóstra de viétia, ér acést'a judecata a lumii despre noi insemnéza in totu timpulu fórte multu.

Pentru cá buna se fia acésta judecata a lumii despre noi, de lipsa este neaperatu, cá se ne judecàm mai antaiu noi insine pre noi.

Acésta judecata este propriaminte motorulu la totu ceea ce bine se face in viéti'a publica.

Si ne vom fi judecandu noi, cei cari ne vom fi judecandu; dar adevverulu este, ca chiar in locul unde este mai multa trebuintia de acésta judecata, in parochia, se vede mai putien urm'a si urmele acestei insemnate judecàti.

Diceam mai in anulu trecutu totu in acestu locu, ca in parochieles nóstre este mare interesulu ómeniloru, cand se facu alegeri de comitete si epitropii parochiale. Si unu semnu bunu ni-se pareu noue acestu interesu, pentruca despre omulu, carele doresce, se ocupe o functiune de onóre nu este iertatu nici a presupune alt'a, decât ca voiesce a face unu bunu si cât mai bunu servitiu, dorindu a primí asupra-si o functiune de onóre. Si astadi avemu totu acésta convingere, desi in multe pàrti practic'a vietii nu pré vorbesce pre acésta córda; si faptu este ca in parochia nu se lucréza in totu locul atát'a, càt ar poté sè-se lucreze.

Ne-am pusu deci intrebarea, ca de ce nu se face totu ceea ce cu potintia este a se face? Si am aflatu

multe lucruri si cusururi, cari ne împedeca in acésta lucrare. Dintre cele multe, pre cari le am aflatu, vomu amintí aici numai unulu, si anume: asia ni-se pare noue, ca dóra n'am avutu inca timpulu, cá se-ne deprindemu cu idei'a, ca in momentulu, cand am primitu o functiune, am luatú asupra-ne si raspunderea de a-si impliní conscientiosu detorintiele si servitiile, impreunate cu acésta functiune.

Vom fi fost dóra invetiati pre vremurile betrane de inainte de constitutiune, cá in orice feliu de functiune se vedemu unu feliu de domnia, carea daca si nu ne aduce alteceva, este impreunata cu o mica cinste si trecere in faci'a lumii, in mediloculu carei'a traimu.

Si apoi inca un'a, mai era pre atunci astfelu intoemite lucrurile, cá omulu de jos se nu mai gándesca, si se nu mai faca si elu din capulu lui câtecev'a; ci se lucreze numai atunci, cand capeta o porunca de sus, dela stepanire.

Astadi inse s'au schimbatu vremurile. Nu ne mai putem si nu ne mai este iertatu a-ne ocupá de lucruri mici, cand vorb'a si trebuintia este, cá se facem lucruri mari, — apoi porunci dela stepanirea bisericésca mergu multe la parochia, dar putiene din aceste porunci se efeptuiescu, si se punu bine in aplicare, pentruca obscea crestinesca se-le véda, si se-le semta sporulu.

Dar chiar pentruca dupa intocmirea de astadi chiamati suntem a face lucruri mari, a caroru urma si putere se-se cunósca si dupa secli, cinstea cea putiena de odinióra devine o cinste mare pentru omulu, carele voiesce, cá vrednicu se fia de dóns'a.

Ceea ce bine se face astadi in parochia, nu mai este unu lucru trecetoriu, precum era acést'a inainte vreme. Astadi totulu se scrie in protocólele siedintieloru comiteteloru si sínódeloru parochiale, si astfelu astadi parochi'a si-are si ea istori'a ei scrisa, si dupa secli se va sci din acésta scrisóre, daca comitetulu si epitropi'a cutare a facutu, seau nu, ceva pentru inaintarea afacárilor parochiei pre cáta vreme avuse stepanirea si respective ingrijirea agendeloru, impreu-

nate cu aceste oficie. De acésta condica nu póte scapá astadi nimenea, ori cât s'ar ferí.

Pentru ilustrarea acestei imprejurári amintim aici unu esemplu, care ni-se scrie din o parochia si anume: ni-se scrie, ca intr'o parochia mai mare a fost órecine noue ani de-a rëndulu presiedinte la comitetulu parochialu, carele inca fusese pre atunci constituitu totu dupa chipulu si asemanarea s'a. Au fost noue ani neroditori pentru parochia acestu periodu de viétiá constitutionalá, si cá se mai intre parochi'a si in ani mai roditori a premenitu ómenii la alegerea din urma, si presiedintele si comitetulu au fost inlocuiti prin slugi mai vrednice. Comitétulu nou a lucratu in cei doi ani din urma ceeace a potutu, si multu putien astadi póte se arete parochiei, ca a facutu cev'a. Mai deunadi ni-se scrie, ca in aceea parochia s'a tienutu sinodu parochialu, si cand obscea crestina ascultá reportulu despre ceeace s'a facutu in anulu trecutulu, — fostulu noue ani presiedinte iea cuventulu, si dice, ca nu este multemitoriu sporiulu, si ca multu mai multu s'ar fi potutu face. Bine, asia se fia, respunse presiedintele de astadi; dar én te rogu, se-mi areti si Dt'a ce'ai lucratu noue ani de dile! N'a fost tocma de totu parlamentara form'a, in carea a vorbitu acestu dnu presiedinte, dar unu lucru caracteristicu este, si anume: in acésta scurta intrebare este esprimatulu fórte bine principiulu responsabilitáti, care apésa pre umerii fiecarui omu, care ocupa o functiune in viéti'a constitutionalá.

Nu vomu amintí cele ce s'au urmatu in acelu sinodu parochialu dupa acésta intrebare, este destul se constatám, ca ceeace ne cam lipsea, s'a inceputu a ni-se adaoge pre ici pre colo. Au inceputu obscile crestinesci se intrebe pre ómenii, cari stau in fruntea agendelor parochiei, ce ati facutu dloru, cât ati portatu carmuirea bisericeii si scólei confesionale? Cari ne sunt rodurile, si sporiulu activitáti?

Acest'a este dupa noi primulu pasu spre mai bine si dupa noi unu semnu neindoiosu, ca incepemu a-ne gasi in viéti'a constitutionalá, dupa carea alegatoriulu, carele si-depune increderea in ómenii, pre cari ii-investesce cu o functiune, vine la rëndulu seu, si-lu intréba, pre celu alesu, ce ai facutu domnule pre cât timpu ai avutu in sarcin'a Dtale puterea si domni'a, cu carea te-am investitu?

Adeverulu vorbindu la noi s'a facutu in trecutulu pré multa parada cu ale vietii constitutionale, si intr'unu timpu se incepuse chiar a se formá pre ici pre colo unu feliu de cultu personalu si unu feliu de parada cu ómenii pusi se lucreze in viéti'a constitutionalá; si nu arareori s'a vediutu, ca ómeni, cari in realitate n'au facutu nici celu mai micu servitiu, se prémareau numai pentruca erau vorbareti, si-si dedeau aerulu de luptatori, seau chiar de martiri in ale vietii publice.

Vomu mai urmá, seau nu pre acésta cale si de aci inainte, este unu secretu alu viitorului. Suntem

inse deplin multiemiti, cand aflám ca presentulu incepe a fi mai realu, nu se mai multemesce cu vorbe; ci cere, si ascépta fapte si rezultate, — fara de cari intréga viéti'a nóstra nu este altcev'a, decât o maniera de a-ne amagi pre noi insine.

Trecerea dela vorbe la fapte nu se póte realizá pre alta cale si in altu modu, decât numai aplicandu cu rigóre principiulu responsabilitáti in scrisu pre stindardulu constitutiunei, si pentruca parochi'a este puterea si adeveratulu isvoru alu istoriei bisericesci, in parochia se fimu cu o deosebita ingrijire, cá se supunem pre tóte organele ei, la cea mai rigorósa respundere.

Vom intempiná de siguru greutáti, pentruca de regula trecerea dintr'o stare in alt'a este fórte grea, si chiar in parochia se potu gasi multi ómeni, cari ridicati din trecutulu la o viédiá si trecere se nu fia dispusi a-se supune acestei operatiuni. Nu este inse cu potintia de a merge cu sporiu inainte, pana atunci, pana cand nu ne vom deprinde, cá numai dupa fapte, si dupa pretiulu faptelor se ne judecámu unii pre altii.

* * *

Vorb'a este, ca nu putem merge mai cu sporiu inainte pana atunci, pana cand nu ne vom deprinde si ceice lucrámu, si cei cari judecámu pre cei cari lucréza, se fimu reali in afacerile nóstre, si anume: pana cand noi, cari suntem in functiuni de orice natura in biserica si scóla nu ne vom deprinde, ca numai binele, pre carele l'am severitu, póte se ne dea pretiu si valóre inaintea lumii; ér noi cari judecámu pre cei cari sunt in functiuni, nu ne vom deprinde mai a fi scumpi la judecata si la vorba, si a nu ingramadi laude pre ómeni, cari nu potu se arete nimicu bunu la activ'a vietii loru.

Se scie adeca totu omulu, carele pórtá o functiune, ca respundietoriu este pentru totu ceeace face, seau nu face in acésta functiune ómeniloru, cari l'au incredintiatu cu acésta functiune; ér ómenii, cari au se-lu judece, se-se deprinda a privi faptele incrediutilor loru, si numai dupa acestea se-ii judece si se-ii pretiuésca.

Numai cu chipulu acest'a póte se dica despre sene o societate, ca traiesce, si inaintéza si ea cu timpulu.

Despre invetiamentu.

A invetiá insemnéza a-si insusi idei, cunoscintie si desteritáti.

Deslusirile, cari le dà invetiatoriulu pe langa diferitele cunoscintie si desteritáti, pentruca elevulu se le póta percepe si acuirá cât mai usioru, se numesce: *invetiamentu*.

La invetiamentu apartienu trei factori de frunte: a) invetiatoriulu, b) elevulu, cari intra in reportu unulu cu altulu prin alu treilea factoru, adeca prin c)

materi'a de invetiamentu, sub care intielegemu sum'a futuroru ideiloru, cunoscintieloru si a desteritãtiloru, cari le propune elevului invetiatoriulu prin fapta si graiu.

Invetiamentulu este o lucrare (pedagogica) cu scopu si planu, indreptata asupr'a unui individu, pentru a-i inmultu cunoscintiele si a-i largi orizontulu de cugetare.

Scopulu invetiamentului este: a stîrni si a desvoltã in elevi idei, cunoscintie si desteritãti, adeca a li procurã *invetiatura*, pentru a luminã mintea, a nobilitã inim'a si a indreptã vointi'a lor, — pe scurta: pentru a li spori cultur'a.

Prin invetiamentu se luminãza *judecat'a* elevului asia, cá se scie deosebî acuratu intre bine, reu, frumosu si uritu, onestu si neonestu; prin invetiamentu se nobilitãza *simtiemintele*, si tot odata se indreptã si *vointi'a* lui, devenindu statornica in fapte morale-crescinesci.

Invetiamentulu, luatu in acestu intielesu, se poté privi cá mediloculu principalu alu crescerei, elu are se completeze si se termine oper'a educatiunei.

Omulu si facultatile lui sunt cu multa mai marginite, de cât se-si póta insusi, nici chiar in decursulu intregi sale vietii, tóte acele nemesurate comori culturale, cari le-au adunatu prin rîvnire necurmata omenirea in decursulu timpuriloru lungi; este dar evidentu, cá invetiamentulu, (ce se poté dá in ori si care institutu culturalu) are sè se restrenga numai la unu anumitu, angustu cercu de cunoscintie din netiermuritul universu alu culturai.

Invetiamentulu poporalu impartasiesce elevului elemente din tóte cunoscintiele necesarie pentru fi-care omu, lu-face a zarî in tóte, lu-pregatesce pentru tóte.

Cultur'a elementara se poté privi cá unu micu universu facia cu universulu mare alu intregii culturii omenesci; cáci (precum vom vedé) invetiamentulu elementaru imbratiseãza din tóte cunoscintiele cáte ceva, ér modulu de propunere imitãza in micu mersulu istoricu alu desvoltãrii culturii omenesci in mare.

Statele si natiunile cele culte au preste tot necesitate de unu invetiamentu in tóte ramurile bine organisatu. Dintre diferitele soiuri de invetiamentu inse celu mai insemnatu si celu mai necesariu pentru unu statu cultu este fara indoiala *invetiamentulu elementaru*, cáci prin acest'a are sè se puna basa pentru intrég'a cultura a individiloru.

Problem'a principala, ce are se o resólve invetiamentulu (elementaru) este: a promovã in modu armonicu intrég'a educatiune a minoreniloru.

Invetiamentulu intocmitu astfelu, cá se aiba potere a desvoltã, a potenciã si a spori intrég'a activitate a spiritului minorenu, se numesce in pedagogia: **invetiamentu educativu.**

Déca invetiamentulu preste tot are se contribue la educatiunea individului, atunci potemu dice, cá in-

vetiamentulu elementaru trebue se fie *educativu* in mesura eminenta.

Sunt in retacire acei'a, cari presupunu, cá invetiamentulu e chiamatu a desvoltã numai inteligenti'a singura. Este adeveru, cá invetiamentulu inriurãza in prim'a linia asupra inteligintiei, cu tóte astea elu nici de cum nu se poté considerã pe deplinu identicu cu insasi desvoltarea (sèu cultur'a) intelectuala; cáci invetiamentulu imbogatindu mintea elevului cu idei si judecati clare si exacte, lu-face a desclini acuratu in tre bine si reu, frumosu si uritu, adeveru si neadeveru. Prin astfelu de judecati i-nobilãza simtiemintele, si le imprumuta unu nimbu idealu, mladiãza pornirile si nesuintiele si indreptã vointi'a spre cararea virtutii. Ast'a vine de acolo, cá tóte actele psihice stau in cea mai strinsa afinitate unele cu altele, si se potu derivã unele dintr'altele. Vointi'a si intentiunile ei si-au originea in simtieminte, ér simtiemintele (stãrii spirituale de placere sèu neplacere) se stîrnescu prin idei si din lupt'a ideiloru d'a se ridicã la claritate in spiritu. Asia dar invetiamentulu, lamurindu ideile si judecãtile: regulãza totodata contienutulu intregu alu vietii spirituali in tóte directiunile.

Ne ar poté obiecã cinev'a, cá vointi'a minorenu se poté regulã mare parte numai prin *disciplina*, inse guvernarea elevului facuta prin disciplina imprumuta vointiei mai multu numai o perfectiune formala; cáci adeveratulu isvoru alu vointiei morale e a se cautã in judecãtile si rationamentele etice, cari se potu procurã numai prin *invetiamentu*. Judecãtile morale despre bine si reu, dreptu si nedreptu sol., compunu substratulu caracterului virtuosu, ele sunt chiamate a dirigã vointi'a si a o ridicã pana la libertatea morala.

Fara notiuni si judecati clare si esacte individulu nu se poté aventã la atãt'a libertate, ca se fie in stare a guvernã inim'a, a stapani si a indreptã pornirile. Fara judecãti clare nu potemu deliberã consciu, si nu ne potemu decide spre fapte morale crescinesci.

Judecãtile clare si esacte formãza elementele vointiei morale, judecati esacte se potu caseigã inse numai prin invetiamentu.

Dupa cele tractate pana aci potemu dice: *invetiamentulu educativu desvólta armonicu tóte facultãtile minorenu, problem'a lui e a spori si a potenciã activitatea omnilateralã a spiritului.*

Déca invetiamentulu s'aru restrenge numai la cultivarea unei singure poteri, de esemplu: déca ar deprinde numai memori'a, punendu pre scolari a invetiã cât mai multu de rostu, fara a-li luminã din destulu judecat'a si fara a-li convinge ratiunea, atunci acelu invetiamentu nici decãt nu ar poté strabate in adenculu vietii sufletesci spre a incaldi simtiemintele si a regulã vointi'a cu intentiunile ei: unu astfelu de invetiamentu nu ar fi mai multu invetiamentu educativu.

Principiulu invetiamentului educativu este unulu dintre cele mai fecunde rezultate ale pedagogiei moderne, ce-si are temeiulu seu in teoriile psihologice ale celebrului filosofu *Herbart*. Prin scrierile lui si ale numerosiloru sei elevi, s'a demonstratu, ca tóte actele psihice, fie ele la aparentia cât de diverse, stau totusi in celu mai intimu necsu causalu unele cu altele, si se potu derivá unele dintr'altele; in desvoltarea loru trebuescu dara tóte formele vietii sufletesci de odata promovate déca voimú a intemeiá o cultura rationala in elevu.

Dupa acésta scurta parafraza facuta asupra invetiamentului educativu, se continuamu acum a descrie influinti'a lui asupra lucrariloru spirituale, din cari treptatu se desvólta si se constituie inteligenti'a, facultatea de a combiná si a clasificá ideile dupa intiesululu loru internu.

Precum nu potemu dá orbului ideii despre colorii si surdului ideii de sunete, asia in generalu nimenui nu potemu procurá imaginii despre obiecte cá atari fara a-lu pune ca se le intueze, adeca se primésca dela ele impresiuni cu cât mai multe sensuri.

Asiadara elementele cele mai primitive ale culturai intelectuali sunt; representatiunile (ideile sensuale), cari se forméza prin intuirea obiectelor concrete si prin intuirea lunei interne.

Imaginile obiectelor intra prin sensuri, cá prin nisce canale in spiritulu. Acolo vinu in raportu cu alte ideii, se ridica la claritate si apoi percurgu scarile fenomenelor sufletesci: din representatiuni prin asemnare si abstractie se nascu „*ideile comune*“ séu conceptele, apoi din combinarea conceptelor se alcatuescu: *judecatile* si *rationamentele* preste tot cá cele mai nalte produse ale inteligentiei scl.

Lucrulu primu alu invetiamentului este dar a desvólta puterea intuitiva, punendu-lu pe pruncu se observeze obiecte si intemplári concrete.

Invetiamentulu are sè se incépa preste tot cu *intuitiuni*, pe bas'a intuitiuniloru se desvólte si se deprinda apoi facultatea *reproductiva*, ér in urma prin intuire si reproducere se sternésca *cugetarea* si *judecat'a* scl. Mersulu acestei desvoltari trebue se procéda asia, incât fiesce-care lucrare psihica se fie o punte, ce conduce succesivu spiritulu la alte si éra alte lucrari superioére.

Fie-care actu psihicu inferioru se tréca si sè se strefórme asia dicendu neobservatu in alte fenomene spirituali din ce in ce mai complicate, cá sustienenduse eueilibrulu si celu mai intimu raportu intre diferitele facultáti, se ajunga tóte armonicu la perfectiunea cuvenita.

Invetiamentulu aplicatu cá unu mijlocu de a potenciá si a deprinde facultátile spiritului, se chiama: *invetiamentu formalu*, de aici se deriva apoi si numirea de *cultura formalá*, ce consta in agerimea si capacitatea sufletului de a percepe, a pastrá si a prelucrá ideile. Perfectiunea acést'a formalá se póte pro-

curá numai atunci, cand tóte poterile sunt usioru flexibile: in etatea tineretiei fragede.

Scie ori cine, ca poterile corpului asia se intarescu si se desvólta, déca nu numai le deprindemu, ci totodata le si provedemu cu nutrementulu corespundietoriu ce prin asimilare cu sangele are se suplinésca scadiementulu suferitu, si se formeze nóue tieseturi, chiar asia stá lucrulu si la desvoltarea inteligentiei. Poterile sufletesci inca au neaparata trebuintia de nutrementu, ele numai asia se voru desvólta si intari, déca la timpulu seu le vom alimentá cu o anumita cuantitate de ideii, cunoscintie si judecati.

Invetiamentulu déca si-face elu de scopu a procurá spiritului cuantitatea receruta de cunoscintie si ideii, si staruesce mereu a spori numerulu loru, atunci invetiamentulu urmaresce unu scopu *materialu*, ér cultur'a produsa prin *invetiamentulu materialu* pórtá si ea asemenea numirea de *cultura materialá*, si se repórta eminentemente la cuantitatea ideiloru si a cunoscintieloru adunate in spiritulu. *Cultur'a formalá* si *cultur'a materialá* se potu inse considerá ca dóne momente neseeparabile ale unui'a si aceluia-si intregu, care este: *cultur'a concreta* a elevului.

Invetiamentu curatu materialu, séu curatu formalu nu duce la scopulu doritu, cáci adeverat'a cultura numai asia se póte stirni, déca deoparte nutrimu spiritulu cu destule ideii si cunoscintie, si apoi de alta parte tot prin aceste ideii si judecati desvoltamu, desceptamu si agerimu tóte poterile sufletesci in acesi mesura.

Déca privimu desvoltarea istorica a invetiamentului, vom vedé, cá unele epoce s'au nisuitu a ridicá la valóre in scóla scopulu materialu, pe cand alte veacuri éra servira mai multu intereselor culturei formale.

In vremile vechi cultur'a formalá erá aprópe nesocotita; scól'a avea in vedere, asia dicendu, numai cultur'a materialá, scolarii erau pusi a memorisá multe de tóte si a recitá cât mai multu fara a judecá si a cugetá de sine statatori; inse prevestitoriulu realismului pedagogicu *Mihail Montaigne* a disu: „*Savoir par coeur n'est pas savoir,*“ (a scí de rostu nu este a scí, si dela realismu incóci au apucatu la putere in scóla unu altu curentu, care se nisuiá nu numai a incarcá memori'a cu vorbe si frase sterile, ci tot odata a desvólta si judecat'a.

Veni apoi *Enric Pestalozzi*, elu impreuna cu aderentii sei trecura in celalaltu extremu, intronându pe altariulu invetiamentului exclusivminte scopurile culturei formale. *Pestalozzismulu* considerá obiectele de invetiamentu numai cá nisce simple medilóce d'a perfectiuná inteligenti'a, cunoscintiele si desteritátile le pretiuiá numai intr'atáta, intru cât erau acomodate a potenciá poterile sufletesci, le privea numai ca o simpla cute menita d'a polei taiusulu cugetárii.

Pedagogi'a moderna se straduesce a impacá ambele extreme, ea considera la invetiamentu atât cul-

tura materiala, cât si cea formală, cu alte vorbe : invetiamentulu de astadi procura elevului nunumai unu anumitu capitalu de cunoscintie si desterităti, ci i-le si comunica pe asia o cale si cu astfelu de medilóce, incât prin insusi metodulu de propunere sè se agerésca puterea inteligentiei, radiemandu neince-tatu cultur'a materiala pre cea formală si intorsu.

Invetiamentulu rationalu trebue se scie tiené pre fie care trépta de desvoltare unu ecuilibru neclintitu in-tre cuantitatea cunoscintieloru si agerimea inteligentiei.

(Va urmá.)

Dr. P. Piposiu.

Reportulu

preotului Ioan Istin din Jadani catra sinodulu pa-rochialu ordinariu, tienuu la 11. Ianuariu 1887.

(Continuare.)

B.)

Totu comitetulu Dvóstra cá comisiune scolara pe bas'a § 53 din art. 38 ex. 868 a concesu la 10 copii indetorati a cercetá scól'a de tóte dilele din cauza, ca acei'a fiindu saraci au fost siliti a se bagá de slugi, éra stapanii loru nu-li potu permite cercetarea scólei de tóte dilele, — cá se nu fie indetorati a cercetá scól'a de tóte dilele, dar i-a indetoratu a cercetá pe acea de repetitiune.

Scól'a nóstra, precum vi este cunoscutu, este in rendu bunu. Ea a fost cercetata in anulu acest'a de 95 baeti indetorati a cercetá scól'a in tóte dilele si anume : de 49 baieti si 46 fete. Conscrisi au fost 106. —

Comparandu cercetarea scólei din 1886 cu cea din 1885, candu din 97 copii indetorati a cercetá scól'a in tóte dilele a cercetat'o numai 86, auume 46 baeti si 40 fete, — resulta, cá scól'a nóstra in 1886 au fostu mai bine cercetata decátu in 1885 cercetandu-o mai multi copii cu 9, si anume 3 baieti si 6 fete.

Scól'a de repetitiune in 1886 au avutu de toti 36 scolari, 16 baieti si 20 fete in 1885 a avutu 32 inscisi 15 baieti si 17 fete au umblatu mai multu cu 3, éra cu cei de tóte dilele cu 12 insi mai multu. Acésta imbunatatire a cercetării scolare este unu semnu bunu pentru noi, căci dintrens'a re-ese, ca totu mai tare patrunde aceea, ca fara inve-tiatura si lumina nu putem trai.

De doritu este, ca On. S. se indetoreze epitropi'a parochiala a cumpará pentru scóla map'a Un-gariei si a Europei, — deórece cea avuta de Bour-daux oprita fiindu este scósa din folosintia.

In anulu trecutu am adusu cărti pentru scolari dela Dlu referentu scolariu Dr. G. Pop'a din Aradu, le am impartitu acelea intre scolari — dar, fiindcă noi cărtille acelea nu le am capatatu in daru le am fost impartitu cu indetorirea de a ni-se restitui sum'a pen-tru densele, cá se le potem solvi autorului — dorere

ca mai toti si inca dintre cei mai cu stare nici pana astadi nu ni-a solvitu cărtille — incátu noi nici pana astadi nu le am solvitu autorului, si asia vom fi constrensi in urm'a urmeloru a-le solvi din mijlócele nós-tre. — Acést'a inse este unu reu, căci astfelu noi ne mai potendu a aduce cărti, baietii vor fi siliti a remané fara cărti si prin urmare constrensi a-si perde timpulu in taina. — Cartea e de mare insem-natate pentru scolari, căci precum soldatulu fara pu-sca nu póte face isprava ; tocmai asia si scolariulu fara carte nimic'a progresu nu póte face. De aceea On. S. ar face fórté bine, ba chiar are santa detorintia a face, cá se dee mana de ajutoriu organeloru biseri-cesci la cumpararea cărtiloru scolare prin aceea, ca ar infiintá unu fondu menitu pentru acést'a spre a cărei realizare propunu si rogu cá On. Sinodu se pri-mésca, cá toti copii indetorati a cercetá scól'a se fie indetorati a solvi intrensulu 10 cr. la anu spre sco-pulu amintitu.

Tom'a Secosianu, bravulu nostru epitropu primariu a si pusu basa la acést'a prin aceea, ca a daruitu stei nóstre biserici din Jadani unu sfesnicu facutu din mijlócele sale proprii, care sfesnicu se afla in despar-tiementulu femeiloru, cu aceea conditiune primita de comitetulu parochialu, ca folosindu-se acel'a la inmormentari sè se platésca pentru elu o suma de 20 cr. dela fiesce care inmormentare. Sum'a intrata dela a-celu venitu sè se manipuleze separatu si la fiesce-care 1. Septemvre sè se cumpere pre dens'a cărti pentru copii saraci. — Nu atát'a donulu in sine e de insem-natate, desi acel'a inca nu e de despretiuitu, fiindca denariulu veduvei adusu din inima curata au fost chiar asia de bine primitu, ca si bogatele daruri aruncate in visteri'a bisericeii de carturarii si fariseii hebreiloru ; ci mai vertosu scopulu celu nobilu ce l'a aratatu lau-datulu economu e de nepretiuuta valóre, deórece Ds'a prin fapt'a s'a démna de imitatu a aratatu, ca este patrunsu de marea insemnatate a luminei, spre a ca-rei latire voiesce a contribui dupa potintia. Nu me indoiescu ca On. Sinodu va primi acést'a jertfa adusa pe altariulu luminarii cu acea bunavointia, cu care a fost donata ea de iubitoriulu de Ddiu, donatoriulu Secosianu, carui'a si propunu ca On. Sinodu se-i es-prime multiemit'a s'a.

Mai este o lipsa semtita la scól'a nóstra, si-mi place a crede si sperá, ca vediendu-o On. Sin. nu va pregetá a o delaturá. Acést'a nu e alt'a, decát cá se binevoiti a dispune, ca pentru pastrarea bibliotecei se faca epitropi'a unu dulafu intre paretile de catra ra-saritu si cuptoriu atát in scól'a dela vale, cât si in scól'a de catra biserica, cá asia sè se póta pastrá intrensele tóte cărtille in buna renduéla.

Nimenea nu póte dá alt'a fara numai ceea ce are, fiindca adi lumea calatoresce cu aburulu si inve-tiatur'a face pasi gigantici, de lipsa este, ca noi, déca voimu, cá se nu remanemu inapoi, se tienemu pasi cu dens'a chiar de ar si pretinde aceea jertfa dela

noi. Ca se potemu avé lumina vecinica, trebue se ne ingrimim de provederea ei cu oleulu necesariu, adeca se nu intardiámu a ne inbogati bibliotec'a nóstra scolara cu càrti vrednice de cetitu, cá asia imprumutându din trens'a càrti se potém folosi timpulu nostru liberu, cetindu càrti bune si folositoare, prin cari ocupatiuni se ne ferimú atát pre noi, cât si mai vertosu tinerimea nóstra de a pofiti petreckerile pacatose, omoritore de trupu si de sufletu. — Deci On. Sinodu se binevoiesca a votá odata pentru totdeun'a o suma de 12 fl. v. a. la anu din banii bisericesci. — Tot odata se decida On. Sinodu cá folosindu cineva bibliotec'a se solvésca pentru aceea 2 cr. la septemana in fondulu bibliotecei avendu invetiatoriulu, carele are a fi si pazitoriulu ei a duce socóta separata despre acést'a.

In 23. Martie comitetulu a pertractatu charti'a inspectorului de scóle Munteanu dto 9/3. Nr. 137. an. tr. prin carea acelu Dnu inspectore indémna comitetulu a provedé scól'a cu metru, termometru, barometru, cantariu metricu si campanela. Comitetulu convingendu-se insusi despre trebuinti'a metrului, termometrului si cantariului metricu, decise a se cumperá pe sém'a scólei — barometru si campanel'a din lips'a mijlóceloru le lasá a se cumperá in unu timpu mai favorabilu. Eu a-si rogá On. Sinodu, cá in interesulu invetiamentului se primésca decisulu comitetului cu adausulu ca si barometrulu sè-se cumperé pe sém'a scólei.

(Va urmá.)

Impressiunea cantarilor unui coru de plugari.

Feregihazu, in 24. Ianuarin 1887.

D o m n u l e r e d a c t o r u ! Sciu ca intereséza multu pre publicu sporiulu corurilor de plugari, cu atát mai vertosu, ca ele constituiescu astadi o a-deverata mandria a bisericeí nóstre ortodocse romane. De aceea permite-mi, te rogu, a espune in cele ce urméza impressiunea, ce o a facutu asupra-mi corulu de plugari din Seceani in diu'a de 18. Ianuarin, cand sub conducerea parintelui Iosif Gradinariu, parochu in Seceani si inspectoru scolariu, a cantatu sant'a liturgia in comun'a F e r e g i h a z u.

Acestu coru este infientiatu abia de unu anu, si multiemita ómeniloru, cari l'au infientiatu, astadi canta cu multa precisiune, si este destulu de initiatu in ale musiceí si armonieí, cá se produca in auditoriu impressiunea, ce trebue se o faca cantarea bisericesca.

Biseric'a din Feregihazu erá cu acésta ocaziune indesuita de poporu nu numai din Feregihazu, ci si din comunele vecine: Fibisiu, Fiscut si San-Nicolaulu micu. De asemenea am vediutu in biseric'a si pre preotii si invetiatorii din juru, precum si pre alti inteligenti.

Poporu si inteligenti, cu totii am fost deplinu multiemiti de modulu, cum a esecutatu corulu santele cantari, ér de pre faci'a poporului se potea ceti o a-

deverata mangaiare, si multiemire crestinésca, asia incát am tóta speranti'a, ca in curendu vom vedé si in aceste patru comune, infientandu-se coruri de plugari, pentruca romanii nu se lasa cu un'a, cu doue, si nu voiescu a remané inapoi'a fratiloru loru.

Se dea Ddienu, cá asia se fia, precum am auditu pre ómeni vorbindu dupa iesirea din biseric'a, ca daca au potutu face Secenentii coru, de ce se nu potemu face si noi, cei din Fibisiu, cei din Fiscutu si din San-Nicolaulu micu?

Dupa biseric'a coristii fura invitati la fruntasii din comuna si ospetati dupa cunoscut'a ospitalitate a romanului.

Felicitezu pre parintele Iosif Gradinariu de bun'a ideia, ce o are de a merge cu corulu si in biseric'ele din comunele vecine, cá se cante si se auda poporulu din tóte partile; si astfelu se ajungemu starea de multu dorita: de a avé in fia-care comuna câte unu coru de plugari; ér inteligentiloru nostri din comun'a Feregihazu, si anume: parintelui Ioanu Groza, dlui notariu Traian Kóváry si dlui invetiatoriu Demetriu Dimitrescu le esprimu multiemire pentru bun'a primire, ce au facutu atát coristiloru, cât si noue, óspetiloru streini.

Mai nainte de a incheiá notezu, ca comun'a Feregihazu este o comuna de 800—900 de locuitori, cu biseric'a si scóla in buna stare, si cu ómeni muncitori, dar greu loviti de greutátile timpului, in care traimu. Comun'a este situata pre unu dambu, precum sunt acestea dese pre teritoriulu dintre Aradu si Timisiór'a. Hotariulu este mare si bunu, si mai cu seama, de cand s'a inceputu a-se lasá ogoru negru, si a-se pune mai mare pretiu pre economi'a de vite, ómenii au inceputu a-se mai reculege, incát cu potintia este a-se reculege cinev'a in aceste timpuri grele.

Cá unu felu de nefericire a acestoru ómeni, mis'a spusu inse, ca multi dintre densii sunt indatorati, si ca si aci s'a inceputu degia a-se vinde pamentururile la nemti din comunele vecine, si mai cu seama din Brezdu si din Ibedu, ér datoriele si chiar vendiárele nu se facu atát'a din trebuintia, cât mai multu din usiurintia, precum si din acea sperantia, carea cam de regula o are tot economulu, ca unu anu, doi buni le acopere, si le póte repará pre tóte.

Am inse tóta speranti'a ca biseric'a si scól'a voru lucrá in directiunea, cá incát cu potintia este, ómenii se fia luminati asupra urmáriloru acesteí usiurintie. si se fia mai cu grije facia de pastrarea si inmultirea avutului loru.

Unu óspe.

Urmárele neculturii.

Mintea omului, acea lampióna, cu cât va fi mai bine provediuta cu materialulu necesariu, cu atát mai bunu servitiu va face posesorelui seu, luminandu calea naintea sa, ca asia apoi, se póta merge fara nici unu pericolu. Da, merge unu astfelu de omú cu fruntea redicata, cáci

nu se teme de nimenea, fiind prevediutu cu cea mai puternica arma: cu arm'a luminii.

Nu asia apoi stă treab'a cu omulu necultu, carele nu s'au ingrijitu de lampion'a s'a, spre a-i castigă materialul necesariu, elu e pururea in intunerecu, valurile lumii acesteia 'lu isbescu si intr'o parte si intralt'a, pana in fine vine frântu cu totalu. Unu astfelu de omu nu este capace a stă pre picioarele sale, nu pôte deschlini binele de reu, prin ce apoi devine, încâtv'a si pericolosu.

De multu, fôrte de multu s'a disu tot astfelu despre ômeni; atunci, când nu se numea seclulu luminilor, ca adu. Si déca atunci au fost de lipsa omului a-se cultivă, ca asia apoi se nu devina prada altoru popôra, atunci adi, insutitu si inmiitu mai necesaru e a-ne lumină.

A-ne lumină, pretinde interesulu generalu si in specialu alu nostru propriu. Cum va cresce unu tata de familia pruncii sei, déca elu insusi nu e crescutu? Si cum 'si va duce lucrurile sale in deplinire, déca la acelea nu se pricepe nici picu?

Multe, de tot multe daune 'si agonisesce omulu fara carte, ba chiar 'si pune viati'a in jocu, dar fara se scie ceva despre aceea.

Ore, nu se intempla de multe ori, cà colo si colo a fulgeratu pre cutare si cutare? Si cà cel'a si cel'a, ér din nesciintia, si-au cascigatu cele mai pericolôse morburi.

Merge apoi tieranulu la campu fara se-si caute de trebile economiei, càci acei'a invetiatura au ereditat'o dela mosii si stramosii lui. Se intempla, de multe ori, cà din atare pontu alu orizontului, se aredica nescé nori incarcati cu electricitate; da nu tuna, da nu fulgera, numai scii, ti-se pare, cà se prapadesce pamentulu. Si apoi elu, tieranulu, carele n'au invetiatu carte, séu déca au invetiatu, au invetiatu fôrte putienu, nu siede locului, ci prinde caii la cocia si mana numai cât pôte. Ei, dar nemilosulu de fulgeru, facându-i-se locu prin despartirea aerului in urm'a cociei, indata lovesce cocia, si acolo 'si afla capetulu sermanulu omu, cu cai cu tot. Asia apoi se intempla, cà sub durat'a cât plôna se trage sub atara pomu si asia impreunându-se electricitatea pomului cu electricitatea norului din apropiere, se nasce fulgerulu, carele nimicesce atât pomulu, cât si pre celu ce se afla sub elu, séu inprejuru lui.

Si tot, déca vei merge in cas'a tieranului fara carte, vei vedea multe, multe, cari ii amenintia chiar si vieti'a. Colo, la feréstra vei vedea o gramada de nasipu pusu pre langa feréstra, ori pleava, cà vedi bine, nu cumv'a se intre aerulu curatu, c'apoi e si frigu; apoi de ventilarea chiliei nici poména. Uniculu norocu i-lu au, dar si acel'a orbisiu, càci din caus'a seraciei, ori usi'a, ori feréstr'a, dar un'a la tot casulu e sparta, si asia apoi, vrëndu nevrëndu intra sanatatea in cas'a loru; firesce fara se scie ei, ba se necajescu focu.

Demenéti'a dupa-ce se scôla, fie-care si umple gur'a cu apa si asia apoi se spala pre facia, dar бага bine de seama, ca nu cumv'a se ajunga si pre urechi, ca asia apoi se-i ghidele cumv'a, ci se marginesce pre langa nasu si ochi putienelu.

Ei dar apoi si ap'a aceea pica pre padimentu, care, tot-odata e si ne poditu; asia face unulu, asia face altulu, pana se spala cu totii, cand apoi, in urm'a urmeloru, padimentulu e adeverata balta. Cuptoriulu se incepe a-se incaldi si aburii dupa pamentu se aredica in sus si venindu in atingere cu plafonulu érase se facu lacuri de apa, prin ce apoi, chili'a e pururea umeda si nesanatôsa.

Boldulu spre insocire, apoi e mai si datina si mai alesu la noi romanii, ca timpulu de iérna lu-petrecu femeile cu furc'a, adunandu-se mai multe intr'unu locu si sieddienu pana sér'a tardiu. Ei, dar la tôte li ambla fusulu;

care de care lu-inverte mai iute si face firulu mai subtire; apoi care de care consuma mai multu aeru, dar nici un'a nu-se ingrijesce se puna indereptu, càci dical'a este: ca de unde se iea, si nu se mai pune, odata se gata, ci siedu, apoi inspira si respira acelu aeru stricatu, carele pre unu omu ne indatinatu, la momentu l'aru invenină; asia e de stricatu, încât nici luminarea nu-e in stare a lumină, lip-sindu-i ocsigenulu.

D'a, am fostu disu, ca multi din cei fara carte, nesciindu cât le-strica sanatatii, s'or ndatinatu a-se spelă putienelu pre facia, ér peptulu si grumadiulu remanu necurate cà si la nescé cosieri (hornari) prin ce apoi si hainele loru pururea sunt necurate.

E sciutu apoi si acei'a, ca omulu numai atunci pôte fi deplin senatosu, déca porii corpului seu sunt pururea destupati, cà astfelu cu mai mare usiurintia se póta evaporă partile cele rele din corpulu omului; càci la din contra omulu e supusu la totu felulu de morburi si mai alesu se ample de bube.

Omulu inse fara carte, atribue astor-feliu de morburi câte si mai câte alte, dar adeveratulu adeveru, nu-lu sci. Astfelu de ômeni pecatnescu naintea lui Ddieu, cand afirma, ca acelea nu provin din necuratenia, ci ca Ddieu vrea asia si pace buna. Ddieu nu voesce nimerui'a reu; elu a datu fie carui'a minte, cu care pôte deschlini binele de reu, si celu-ce si vá fi ascutitu mintea s'a, cà se póta deschlini cât de bine binele de reu, adeca va fi omu cu carte, acel'a apoi nu va avea nici bube nici alte atâtatea morburi.

E tristu, de totu tristu, cand omulu e lipsitu de carte, càci atunci se lupta si contr'a adeverului, dar fara cà se scie elu.

Ei, dar ne cultur'a e asia si celu-ce nu voesce se patiesca asia, caute se invetie carte, dar iute si degraba.

Galsi'a, la 27. Ianuariu 1887.

Invetiatoriulu.

D i v e r s e.

* *Conferintia solenna* a tienutu in 30. Ian. societatea „Academi'a ortodocsa“ pentru literatura, retorica si music'a bisericésca din Cernautiu cu urmatôri'a p r o g r a m a : 1. „Cuventu de deschidere“ de presidentulu societatii, Traianu Puticiu. 2. „Se cântamu adi in choru“ in F-dur (choru). 3. „Omulu in crestinismu“ (meditatiuni relig.-mor.) de D. Barbu. 4. „Tatalu nostru“ in G-moll (choru). 5. „Cuvinesce cu adeveratu“ in D-dur (Duetu). 6. „Privire scurta asupra religiozitatii si ateismului“ (in limb'a ruteniana) de D. Ieremieciuc. 7. „Psalmulu 41“ in D-dur (choru). I. Vorobchievici. 8. „Când i-ti dice a ta consciintia“ in C-dur (Duetu). „Unu cuventu relativu la cultivarea poporului,“ de N. St. Pop. 10. „Că pre imperatulu“ in B-dur (octet) de I. Vorobchievici.

† *Necrologu.* Neindurat'a si crud'a môrte éra curmă firulu vietii unui teneru de buna sperantia. *Eugeniu Suci*, studinte de cl. VI gimnasiala — fiulu proprietariulu Meletiu Suci din Sistarovetiu — carele din caus'a unui morbu de peptu au intreruptu studiele mergându pentru cautarea sanatatii, in bâile din Gleichenberg — dar inzadaru, — in 23. Ianuariu vechiu an. c., si-au datu ultim'a resuflare in manile Creatoriulu, in flôrea vietii sale numai de 18 ani lasandu in celu mai profundu doliu pre neconsolabiliu sei parinti; pre fratii: Ioanu, doctorandu de drepturi in Budapest'a; Iulianu, studinte de cl. IV gimnasiala in Aradu; Victori'a, eleva in claustrulu calugarietiloru din Lipov'a; pre numerosii consangeni: George Suci, padurariu in Labasintiu, cà unchiu; Ev'a Jurisiu n.

Suciu, cá matusia; Atanasie Suciu, teologu absolutu cá veru primariu; apoi Mari'a Florescu n. Suciu, cu sotiulu ei Victoru, notariu in Costeiu; Sofi'a Cornea n. Suciu cu sotiulu ei George, invetiatoriu in Labasintiu si Flórea Capitanu n. Jurisii cu sotiulu ei Ioanu, preotu in Secasiu cá veri si verisióre.

Remasitiile pamentesci ale adormitului in Domnulu au fost petrecute la eternulu repausu, Dumineca in 25. Ianuariu vechiu 1887, la 12 óre din di, cu o solemnitate rara si démna de regretatulu, de catra 3 preoti doi invetiatori si de unu publicu fórte numerosu. La finea prohodului parintele Iosifu Suciu parochu in Lipov'a au tienutu in biserica un'a cuventare de iertatiune fórte nimerita, éra la mormentu dupa deslegare, invetiatoriulu George Bocu au rostitu alta cuventare de adio fórte patrundietóre si dupa aceea corulu scolariloru au intonatu jelnic'a cantare: „In planulu celu secretu.“

Asociandu-me si eu doliulu jelniceii familii, incheiu cu oftarea din inima ca: Ddiu se mangaie pre acesti obidati parinti, se-le dee tari'a, spre a poté suportá lovitur'a ce au indurat'o; éra pre fiulu loru decedatu, se-lu asiedie in latorea celoru drepti! Condolintele.

* *Iubileulu unui invetiatoriu.* Dlu *Eutimiu Vu'a*, invetiatoriu in comun'a Fibisiu, protopresviteratulu Lipovei si-a serbatu in 19. Ianuariu jubileulu de 25 de ani, impliniti in servitiulu scólei. Cu acésta ocaziune a primitu numitul dnu invetiatoriu felicitári dela colegi, amici si cunoscuti. I-tramitemu si noi pre acésta cale felicitárele nóstre!

* *Himenu.* Dlu *Isai'a Bociortu*, teologu absolutu alu diecesei Aradului si invetiatoriu in Topliti'a-Carandiu, protopresviteratulu Beliului si-a serbatu cununi'a in 25. Ianuariu a. c. cu dsiór'a *Sidoni'a*, fiic'a parintelui Ioanu Avramu, parochu si inspectoru scolariu in Misic'a. — Dorimu fericire junei parchi!

* *Balu romanu in Timisiór'a.* In 24. Februarie st. n. 1887 se va arangia in sal'a berariei (Fabrikshof) din suburbiulu Timisiórei „Fabricu“ unu balu in favorulu scóleloru romune gr. or. din suburbiulu Fabricu. Pretiulu de intrare este de familie 3 fl. de persóna 1 fl. Cntribuirei benevole sunt a-se trimite subscrisului cassaru. Bilete se potu capet'a in sear'a balului la cassa. Inceputulu la 8 óre sér'a. Timisiór'a, in 3. Februarie st. n. 1887. Damele sunt rugate, incát se póte, a participá in costumu nationalu. Comitetul parochialu romanu gr. or. dela biserica sf. Ilie din suburbiulu Fabricu: Nicolae Cosariu, presiedinte; Dimitrie Sviratiu, notariu; George Ardeleanu, cassaru; Atanasie Davidu, controloru; Nicolae Jean, Petru Brasiovanu, Savu Todorescu, Paulu Ioanovici, Alex'a Murgu, Petru Boceanu, George Raicu, Dimitrie Maximu, Eufimie Milutinu, Ilie George, Cost'a Carte, Spiridonu Mihaiu.

Concursu.

Postulu invetiatorescu din Dieci, devenindu vacantu prin pensionarea din fondulu regnicolaru, a invetiatoriulu veteranu, Ignatie Bugarinu, prin resolutiunea Inaltului Ministeriu de cultu si instructiune publica Nr. 43.721—1886. comitetulu parochialu prin decisulu seu din 18. Ianuariu a. c. Nr. 3. publica acestu concursu, pe statiuneu invetiatoreasca din Dieci, inspectoratulu Iosasielu, — protopresviteratulu Buteni; pe langa urmatórele emoluminte:

1) In bani gat'a 180 fl. v. a.; 2) In bucate gráu 8 cubule, cucuruzu 6 cub.; 3) In lemne, pentru scóla si invetiatoriu 12 stengeni; 4) Fênu 200 portiuni, séu 20 maji vechi; 5) Spese conferentiale 5 fl. v. a.; 6) Spese scripturistice 5 fl. v. a. 7) Dela liturgii pentru vii si morti 20 cr.; 8) cuartiru, grajdiu pentru vite, si gradina corespunzátóre.

Afara de aceste, daca alesulu invetiatoriu, va dovedi interesare si va aratá progresu in invetiatura cu pruncii scolari, — comitetulu parochialu se deobliga a-i ameliorá salariulu dupa meritu

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati, recursele sale proviedute cu:

1) Testimoniu despre absolvarea sciintieloru pedagogice. 2) Testimoniu de calificatiune. 3) Testimoniu de limb'a magiara in intielesulu art. XVIII. §. 6. a legei din an. 1879. 4) Atestatu de botezu. 5) Certificatu de moralitate si conduita de pana acumu.

Preferiti vor fi, carii potu vorbi fluidu limb'a magiara, si cari sunt mai teneri.

Competitorii la acestu postu se se prezenteze inainte de alegere la St'a biserica, pentru a-se face cunoscuti poporulu.—

Recursele, adresate comitetulu parochialu din Dieci, — se-le trimite subscrisului inspectoru scol. cercualu per Al-Csill in Diecs, pana la 15/27. Februaru a. c. in carea di va fi alegerea.

Dieci, 18/30. Ianuariu 1887.

Din siedinti'a comitetulu parochialu:

Leontinu Feieru, m. p.

memburu notariu ad hoc.

In contielegere cu: GEORGIU LUPSI'A, m. p. preotu presiedint. com. par. inspectoru scol. cerc.

—□—

Pentru parochi'a de III. clasa **Budureas'a** cu fili'a **Carbunari**, in urmare decisului Préveneratului Consistoriu oradanu de dto 8/20. Decemvre a. s. 1886 Nr. 1074. B. se eserie concursu, pe langa urmatórele beneficii parochiale:

I. Dela parochi'a matre:

- biru dela 200 case $\frac{1}{2}$ mesura dela tóta cas'a facu 25 cubule pretiuitu á 5 fl. — facu 125 fl. v. a.
- Din pamentulu parochialu de 6 cubule venitu 40fl.
- Din 200 dile cu man'a de lucru venitu de 40 fl.
- Din tóte stolele inmormentári cununii boteze si alse venite stolare venitu de 80 fl.
- Bani gat'a pe calea repartitiei 66 fl. — Sum'a: 351 fl. v. a.

II. Din fili'a Carbunari:

- dela 60 case siepte si $\frac{1}{2}$ cubule cucuruzu á 5 fl. cubulu unui venitu de 37 fl. 50 cr.
- Din 60 dile de lucru cu mân'a unu venitu de 12fl.
- Din pamentulu parochialu de 6 cubule 20 fl.
- Pe calea repartitiei bani gat'a 33 fl. — Sum'a tóta 453 fl. 50 cr.

Doritori de a ocupá acésta parochie au a-si trimite petitiunile adresate Comitetul parochialu din Budureas'a subscrisului protopresviteru pana la 7/19. Februaru éra in 8/20. Februaru, se vá tienea alegerea — avendu totu odata aspirantii si pana la alegere a-se presentá la Sant'a biserica — spre a-si areta desteritatea in oratorie si rituale.

Din Siedinti'a Comitetul parochialu din Budureas'a tienuta la 1. Ianuariu 1887.

Comitetulu parochialu.

Cu intrevenirea mea: ELI'A MOG'A, m. p. protopresviterulu Beinsului.

—□—